

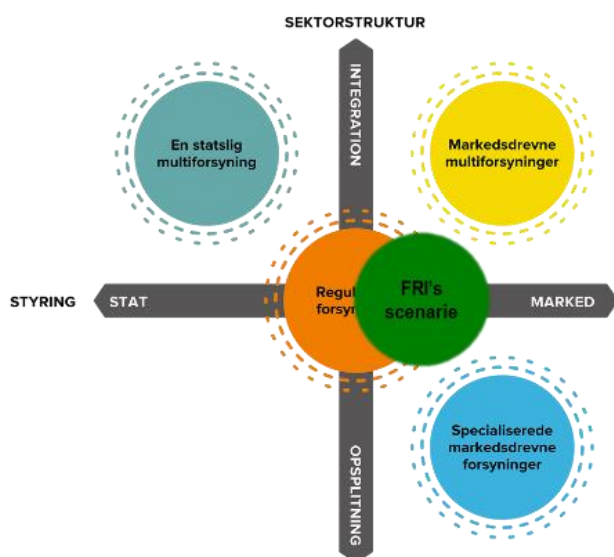

FRI's anbefaling til forsyningsscenarie 2035

- Valgfrihed for kunderne og flerstrengt struktur

Forsyningssektoren 2035

I 2035 ser den danske forsyningssektor anderledes ud. Den er kundedrevet, men stadig med statslig regulering, der sikrer en kontrolleret og styret grøn omstilling. Nye spillere er kommet på banen - også udenlandske, producenter af udstyr blander sig i konkurrencen, og der er opstået nye forsyningsaktører, der leverer el, varme, køl, gas og vand samt tager sig af affald og spildevand. Naturlige monopol er adskilt fra øvrig forsyningsaktivitet, så der er fri adgang til infrastrukturen og ressourcerne. Med intelligent regulering understøtter staten transformationen til en mere effektiv branche med lige konkurrencevilkår, og hvor kunden er i centrum. Konkurrencen er øget, innovationen er høj, og løsningerne tilgodeser klima og miljø.

FRI's samfundsmål, scenariet bygger på

1. Der skal sikres høj forsyningsikkerhed til alle kunder, hvor forsyningen lever op til kvalitetskrav ift. miljø, sundhed og sikkerhed
2. Forsyningssektoren skal være effektiv og sikre lavest mulige priser for husholdninger og virksomheder
3. Forsyningssektoren skal bygge på høj ressourceeffektivitet, som ultimativt er bæredygtig og cirkulært
4. Forsyningssektoren skal understøtte udvikling af innovative, teknologiske løsninger, som er førende på verdensplan og kan eksporteres
5. Forsyningssektoren skal sikre høj kundetilfredshed og tilbyde fleksible løsninger for husholdninger og virksomheder.

Verdens tilstand

Befolkningstilvækst og øget levestandard generelt i verden presser i dag klodens begrænsede ressourcer. For forsyningssektoren i 2035 betyder det øgede krav til at nedbringe forbruget og udnytte ressourcerne bedre. Kloak og spildevand betragtes eksempelvis ikke længere som affald, men som en handelsvare, fordi det kan udskilles og genanvendes. På samme vis er rent vand den største udfordring globalt, og der er fokus på, at rent vand ikke bruges unødigt. Viden om vand og relaterede produkter er blevet en stor eksportvare.

Samtidig har klimaforandringer betydet, at forsyningssektoren både bliver mødt af nye krav om bl.a. brug af vedvarende energi og får nye opgaver – f.eks. at afbøde følgerne af mere voldsomme storme og skybrud.

Befolkningens fortsatte bevægelse fra land til by gør kollektiv forsyning mere fordelagtig i byerne. Til gengæld kræver det nye decentrale individuelle og/eller klyngeløsninger i de tyndt befolkede områder.

Den teknologiske udvikling spiller en stor rolle, f.eks. opstår der løbende nye løsninger til optimering af energiforbruget og forsynsformer til kunderne. Teknologien gør det også muligt at integrere produktion mellem forskellige typer forsyning og dermed skabe en cirkulær økonomi med høj effektivitet og mindre træk på ressourcerne. Med nye digitale muligheder som intelligent styring af forbrug og nye services til kunderne bliver forbruget af energi og udnyttelse af ressourcerne optimeret yderligere.

Kundernes virkelighed

I 2035 er el, vand, varme, køl og affald serviceydelser, som de private husstande og virksomheder er garanteret, men som de kan indrette, som de ønsker. De er ikke længere passive forbrugere, der blot tager forsyning for givet. De er aktive kunder, der selv bestemmer, hvilken forsyning de ønsker, og fravælger de ydelser, de ikke har behov for. Kunderne kan være sammen om at eje forsyningen.

Der er mange udbydere af forsyning og mange løsninger at tage stilling til, og det kan være kompliceret at vælge mellem store og små udbydere, centrale og lokale. Til gengæld afspejler prisen præcis det, kunderne køber, og hvor energieffektivt og klimavenligt de opfører sig.

At være passiv forbruger kan være dyrt, fordi man får en standardydelse. Når kunderne derimod sætter sig ind i, hvad forskellige selskaber tilbyder, kan de få matchet deres behov direkte. Situationen kan minde om udviklingen på tele- og mobilområdet, der også gik fra at være et naturligt monopol til at være et stærkt differentieret marked med udpræget konkurrence og mange udbydere.

Nogle forsyningsselskaber er særligt gode til at bruge ny teknologi til at optimere kundernes forbrug, så det bliver mere bæredygtigt og billigere. Generelt får kunderne tilbudt flere bæredygtige løsninger baseret på f.eks. vedvarende energi eller differentieret vandkvalitet opdelt i brugsvand og drikkevand.

Forsyningssektorens udvikling

Branchen er i 2035 ikke længere opdelt i siloer, men arbejder på tværs af sektorer. Naturlige monopoler (forsyningsnet og visse større produktionsanlæg) er adskilt fra øvrige forsyningsaktiviteter, så der er

fri adgang til infrastrukturen og ressourcerne. Derfor er der nye aktører på markedet, og konkurrencen er øget. De naturlige monopoler kan være opdelt i forsyningsarter, men kan også ejes af en ejer.

Nye kommercielle selskaber er opstået med en bred vifte af serviceydelser til kunderne – multiaktører, der gør det muligt for kunderne at samle 'indkøbene' ét sted. Nye individuelle løsninger konkurrerer med de kollektive systemer på pris, teknologi og grønne løsninger. Konkurrencen er skærpet både i byer og på landet, og det gælder indenfor alle dele af branchen og forsyningsarter.

Statens rolle

Nettene er opdelt i naturlige monopoler, men eksterne operatører er garanteret adgang til nettet ved udbud. Staten regulerer monopolerne tæt og sikrer en effektiv markedsregulering, indtil et effektivt marked er en realitet. Ændringen sker etapevis, så den er samfundsøkonomisk mest fornuftig og rentabel.

Samtidig fastholdes princippet om, at alle kunder kan få en høj forsyningsikkerhed, hvilket forventes af borgere og virksomheder i et moderne samfund. Høj forsyningsikkerhed tiltrækker desuden udenlandske virksomheder og er dermed en konkurrenceparameter.

Overgangen sker ved en intelligent regulering, der understøtter kundernes efterspørgsel efter klimavenlige og billige løsninger. Statens aktive rolle består også i at stille minimumskrav til kvalitet (f.eks. på drikkevand, afledning af spildevand og håndtering af affald) og anvendelse af vedvarende energi. Det er også statens ansvar at afveje hensynet til forsyningen i byerne og i tyndt befolkede områder.

Mere info:
www.frinet.dk/forsyningsscenarier2035

fri@frinet.dk